

DOPINGLAUKKU. Toimittaja Riku Rantala teki skuupin Hiihtoliiton kadonneesta lääkelaukusta vuonna 2001.

Urheilua suonissa

• Hiihtoliitto romahti, kun Jari Isometsä pissasi purkkiin. Kusetus ei kuitenkaan loppunut.

ELOKUVA

OHJAAJA Arto Halonen harrasti 15-vuotiaana kuulantöytä. Kun hän kertoi treenien jälkeen ruokapöydässä, että jotkut treenikaverista muuten ottavat testosteronia ja anabolisia steroideja, kukaan ei uskonut.

Kun 20 vuotta myöhemmin tuli tieto, että Jari Isometsä oli antanut Lahden MM-hiihdoissa positiivisen dopingnäytteen, monet eivät vielä olleet uskoja. Seuraavan viikon aikana tulleet viisi uutta käryä, vuosisadan mediaskandaali ja Lahden kisoja seurannut vuosien jälkipyykki varmistivat sen, että suomalaiset vihdoinkin uskoivat.

MUTTA EIVÄT tarpeeksi. Valhe on nimittäin suurempi kuin uskoitkaan. Tai niin ainakin julistaa Arto Halosen *Sinivalkoinen valhe* -dokumenttelokuvan iskulause. Kaksituntinen dokumentti pyrkii osoittamaan, kuinka yleistä ja järjestelmällistä dopinginkäyttöä on ollut suomalaisessa urheilussa jo vuosikymmenten ajan.

Kun Halonen alkoi kolme vuot-

ta sitten tehdä pohjatyötä, hän tiesi, millainen valheiden verkko hänellä on puhkottavanaan.

”Onhan se selvää, että jos 80-luvun alussa 15-vuotias kuulantöytäjäkollikin tiesi aineiden käytöstä, niin kyllä siitä tiesivät kaikki urheilun sisäpiiriläiset”, Halonen sanoo.

Aihe on kuitenkin arka, eikä kukaan puhu siitä mielellään. Elokuvan trailerissa hiihtäjä Juha Mieto väittää, ettei hänelle koskaan edes tarjottu aineita.

LAHDEN MM-KISOISTA on kulunut 11 vuotta. Niiden aikana kaikki skandaalin syylliset ovat ehtineet saada melko kunnioitetavan määrän paskaa niskaansa. Miika Myllylän vuoden takaisen kuoleman jälkeen monet olivatkin sitä mieltä, että eiköhän nyt riitä. Kun *Sinivalkoisen valheen* julkaisusta kerrottiin, internetin keskustelupalstoilla kyseltiin, jatkuuko samojen ihmisten nöyryyttäminen edelleen.

Halonen vakuuttaa, ettei kyse ole siitä. Elokuva toki keskittyy suomalaisen hiihtourheiluun ja myös Lahden tapahtumiin, mutta Halosen mukaan hiihtourheilua käytetään ponnahtauslautana kuvaamaan koko urheilumaailman ja jopa koko yhteiskunnan raadollisuutta.

”Meidät kasvatetaan syntymästä asti maailmaan, jossa on voittajia ja häviäjiä. Huippu-urheilu on esimerkki systeemistä,

jossa voittajia tuotetaan hinnalla millä hyvänsä.”

Sinivalkoinen valhe ei etsi syyllisiä, vaan pyrkii luomaan kokonais kuvan systeemistä, jonka jauhettavaksi Myllylä ja muut it-sensä antoivat.

Halonen painottaa, ettei systeemi ole yksin urheilupiirin yläpitämä, vaan tärkeä osa sitä on median ja kansan sammumaton jano saada voittajia ja häviäjiä.

”Totuutta voittojen takana ei kuitenkaan edes haluta tietää. Se on aikamoinen perversio.”

HALONEN puhuu vääristymästä, joka on juurtunut syvälle yhteiskuntaamme. Hän uskoo, että vääristymän korjaaminen ei ala, ellei menneisyyttä käydä ensin läpi. Valhekudelman purkaminen on vaikeaa, koska monilla langanpäitä käsissään pitävillä henkilöillä on niin paljon pelissä, etteivät he uskalla puhua.

”Tietysti toivon, että tämän elokuvan jälkeen näkisimme kaapista ulostuloja.”

Halonen muistuttaa, että urheilu ja kilpailu eivät ole pohjimmitaan likaisia asioita: ”Parhaimmillaan urheilu tuottaa tunne-elämyksiä, joihin harva taide-elämys pystyy.”

TEEMU MUHONEN

Sinivalkoinen valhe ensiesityksessä *Rakkautta ja anarkiaa* -festivaalilla. Elokuvatattereissa 4.10.

ELÄVÄ KUVA